

Dokazování - Švédsko

OBSAH

- 1 Důkazní břemeno
  - 1.1 Jaká jsou pravidla týkající se důkazního břemena?
  - 1.2 Existují pravidla, která vylučují některé skutečnosti z důkazního břemene? Ve kterých případech? Je možné i tak vyvrátit určité právní domněnky předložením důkazu?
  - 1.3 Do jaké míry musí být soud přesvědčen o pravdivosti faktu, aby na něm založil rozsudek?
- 2 Provádění důkazů
  - 2.1 Provádí soud dokazování pouze na návrh účastníků nebo může soudce v některých případech provádět důkazy i z vlastního podnětu?
  - 2.2 Je-li návrhu účastníka na provedení důkazu vyhověno, co následuje?
  - 2.3 Ve kterých případech může soud zamítnout návrh účastníka na provedení dokazování?
  - 2.4 Jaké existují druhy důkazních prostředků?
  - 2.5 Jaké jsou metody dokazování pomocí svědků a jak se liší od dokazování pomocí znalců? Jaká jsou pravidla pro předkládání písemných důkazů a znaleckých posudků?
  - 2.6 Mají některé způsoby dokazování větší důkazní sílu než jiné?
  - 2.7 Jsou pro prokázání určitých skutečností povinné určité způsoby dokazování?
  - 2.8 Mají svědci ze zákona povinnost svědčit?
  - 2.9 Ve kterých případech mohou svědci odmítnout vypovídat?
  - 2.10 Může být osoba, která odmítne vypovídat jako svědek, sankcionována nebo přinucena podat svědectví?
  - 2.11 Existují osoby, od nichž nelze vyžadovat svědectví?
  - 2.12 Jaká je úloha soudce a účastníků při výslechu svědků? Za jakých podmínek lze svědka vyslechnout prostřednictvím videokonference nebo jiných technických prostředků?
- 3 Hodnocení důkazů
  - 3.1 Jestliže účastník získal důkaz nezákonným způsobem, existují omezení přípustnosti takového důkazu při rozhodování?
  - 3.2 Jsem-li účastníkem řízení, bude moje tvrzení považováno za důkaz?

1 Důkazní břemeno

1.1 Jaká jsou pravidla týkající se důkazního břemena?

Ve švédském právu platí zásada přípustnosti důkazů a hodnocení důkazů. Soud po pečlivém přezkoumání všeho, co v řízení vyšlo najevo, rozhodne, co bylo prokázáno. O významnosti jednotlivých důkazů rozhoduje soud.

V právní praxi byla přijata některá pravidla pro dokazování, která se mj. týkají důkazního břemene. Velmi zjednodušeným základním pravidlem s mnoha výjimkami je to, že ten, kdo něco tvrdí, to má také prokázat. Pokud je pro některého z účastníků

snazší prokázat určitou skutečnost, přesune se obvykle důkazní břemeno na něj. Pro určení důkazního břemene může být významná rovněž skutečnost, že některý z účastníků řízení může shledat velmi komplikovaným prokázat určité skutečnosti. Pokud například někdo požaduje uhrazení pohledávky, musí dokázat, že pohledávka existuje. Pokud protistrana namítá, že úhrada již proběhla, nese ohledně tohoto tvrzení důkazní břemeno. V řízení o odpovědnosti za škodu je běžné, že ten, kdo tvrdí, že mu byla způsobena škoda, nese důkazní břemeno. V určitých případech se přenáší důkazní břemeno na protistranu.

Pokud předložené důkazy nejsou dostatečně průkazné, nemůže soud danou skutečnost považovat za prokázanou a použít ji jako základ svého rozhodování. V otázce odhadu vzniklé škody existuje výjimka, která stanoví, že pokud je nemožné nebo velmi obtížné prokázat výši škody, může soud odhadnout výši škody na přiměřenou částku.

1.2 Existují pravidla, která vylučují některé skutečnosti z důkazního břemene? Ve kterých případech? Je možné i tak vyvrátit určité právní domněnky předložením důkazu?

Viz odpověď na otázku 1.1.

1.3 Do jaké míry musí být soud přesvědčen o pravdivosti faktu, aby na něm založil rozsudek?

Požadavky na míru dokazování se liší v závislosti na tom, o jaký druh řízení se jedná. V občanskoprávních řízeních se obecně vyžaduje, aby byla daná skutečnost prokázána. V některých občanskoprávních řízeních může platit nižší míra dokazování. Například lze uvést řízení o pojištění spotřebitelů, kdy se považuje za dostatečné, že se jeví jako pravděpodobnější, že k pojistné události došlo.

2 Provádění důkazů

2.1 Provádí soud dokazování pouze na návrh účastníků nebo může soudce v některých případech provádět důkazy i z vlastního podnětu?

Dokazování je odpovědností samotných účastníků řízení. Ve věcech, ve kterých účastníci řízení nemohou dosáhnout smíru, má soud možnost provádět důkazy ve věci, aniž by je některý z účastníků řízení navrhol. V řízení o svěření do péče nebo úpravě styku s dítětem proto soud může rozhodnout, aby bylo šetření ve věci doplněno o další dokazování. V občanskoprávních řízeních, ve kterých mohou účastníci řízení dosáhnout smíru, v tzv. dispozitivních věcech, nemůže soud sám o sobě ve věci provádět nové důkazy.

2.2 Je-li návrhu účastníka na provedení důkazu vyhověno, co následuje?

Důkaz bude proveden při jednání ve věci.

2.3 Ve kterých případech může soud zamítnout návrh účastníka na provedení dokazování?

Soud může zamítnout návrh na provedení důkazu, pokud to, co chce účastník prokázat, nemá pro danou věc žádný význam. Totéž platí v případě, kdy není provedení důkazu nutné, nebo pokud by zjevně bylo bez účinku. Kromě toho existují pravidla, která stanoví, že na písemné svědecké výpovědi se lze odvolávat pouze ve výjimečných případech.

2.4 Jaké existují druhy důkazních prostředků?

Ve Švédsku v zásadě existuje pět základních forem důkazů (důkazních prostředků). Jsou to

- písemné důkazy
- výslech svědků
- výslech účastníka
- výslech znalce
- ohledání

2.5 Jaké jsou metody dokazování pomocí svědků a jak se liší od dokazování pomocí znalců? Jaká jsou pravidla pro předkládání písemných důkazů a znaleckých posudků?

Všeobecným pravidlem je, že svědek musí být vyslechnut ústně a bez prostředníka před soudem. Není povoleno odvolávat se na písemná svědecká výpovědi svědků. Se svolením soudu však smí svědek používat poznámky pro upamatování se. Účastník řízení, který svědka navrhl, zahajuje výslech (tzv. hlavní výslech), pokud soud nerozhodne jinak. Možnost vyslechnout svědka poté dostane protistrana (křížový výslech).

V případě svědeckých znalce je naopak základním pravidlem, že znalec předloží písemný posudek. Jestliže o to jedna ze stran žádá a není to zjevně bezvýznamné, lze během řízení ústně vyslechnout rovněž znalce. K ústnímu slyšení dochází také, je-li nezbytné, aby byl znalec vyslyšen přímo před soudem.

Jestliže má být o případu rozhodnuto po jednání ve věci, např. z důvodu výsledku svědka, musí být listinné důkazy a znalecké posudky zpravidla přečteny při jednání, aby soud mohl k materiálům při svém rozhodování přihlídnout. Soud však může rozhodnout, že listinné důkazy mohou být při jednání ve věci vzaty v potaz, aniž by při jednání musely být předčítány.

2.6 Mají některé způsoby dokazování větší důkazní sílu než jiné?

Podle švédského práva platí zásada přípustnosti důkazů. To mimo jiné znamená, že neexistují žádné právně pevně stanovené zásady týkající se váhy jednotlivých důkazů. Soud namísto toho rozhodne po vlastním uvážení všeho, co vyšlo najevo, o tom, co lze ve věci považovat za prokázané.

2.7 Jsou pro prokázání určitých skutečností povinné určité způsoby dokazování?

Zásada přípustnosti důkazů znamená, že neexistují pravidla, která by určovala, že k prokázání určitých skutečností musí být použity typy důkazů. Soud místo toho provede celkové posouzení skutečností prokázaných ve věci.

2.8 Mají svědci ze zákona povinnost svědčit?

Podle švédského práva platí všeobecná povinnost svědčit. To znamená, že ten, kdo je označen za svědka, má zpravidla povinnost svědčit.

2.9 Ve kterých případech mohou svědci odmítnout vypovídat?

Osoba není povinna svědčit ve věci, v níž je účastníkem řízení osoba blízká. Svědek může odmítnout vyjádřit se k určité okolnosti, pokud by jeho výpověď měla za následek odpovědnost za trestný čin či přestupek. Za určitých okolností může také odmítnout vypovídat o služebním tajemství. Pro některá povolání, např. pro zdravotnický personál, platí určitá omezení, pokud jde o povinnost svědčit.

2.10 Může být osoba, která odmítne vypovídat jako svědek, sankcionována nebo přinucena podat svědeckví?

Ten, kdo má být vyslechnut jako svědek, je předvolán k jednání pod sankcí pokuty. Pokud se svědek nedostaví, je mu uložena pokuta, nemůže-li svou nepřítomnost omluvit řádnými důvody, jako je např. nemoc. Pokud se svědek nedostaví, může soud rovněž rozhodnout o předvedení policí. Nakonec má soud možnost uvalit vazbu na toho, kdo odmítá svědčit nebo bez platného důvodu odmítá odpovídat na otázky.

2.11 Existují osoby, od nichž nelze vyžadovat svědeckví?

Pokud ten, kdo je označen za svědka, je mladší 15 let nebo trpí duševní poruchou, přezkoumá soud s ohledem na tyto okolnosti, zda může být vyslechnut jako svědek. Viz také část 2.9.

2.12 Jaká je úloha soudce a účastníků při výslechu svědků? Za jakých podmínek lze svědka vyslechnout prostřednictvím videokonference nebo jiných technických prostředků?

Výslech svědka obvykle zahajuje ten, kdo ho jako svědka navrhl (hlavní výslech). Poté má možnost klást otázky protistrana (křížový výslech). Po ukončení křížového výslechu má možnost klást doplňující otázky ten, kdo svědka navrhl, a soud. Soud zamítne otázky, které s věcí zjevně nesouvisí, nebo jsou zmatečné nebo jinak nepřípustné.

Pro účastníky řízení, svědky a další osoby účastníci se jednání platí, že se mohou řízení zúčastnit na dálku prostřednictvím videokonference, pokud to není zjevně nevhodné. Základním pravidlem však stále je to, že kdo se má v řízení vystupovat, má se také k soudu dostavit.

Výslech svědka může probíhat telefonicky, pokud je to vhodné např. s ohledem na náklady, které by vznikly, pokud by se svědek měl dostavit do soudní síně, a s ohledem na význam osobního výslechu svědka při jednání.

3 Hodnocení důkazů

3.1 Jestliže účastník získal důkaz nezákonným způsobem, existují omezení přípustnosti takového důkazu při rozhodování?

Zásada přípustnosti důkazů znamená, že pouze ve výjimečných případech je zakázáno používat určité typy důkazů. Pokud byl důkaz opatřen nepovoleným způsobem, nebrání to tedy v principu použití tohoto důkazu před soudem. Může to však mít význam při hodnocení váhy důkazů, kdy může být váha tohoto důkazu vyhodnocena jako nižší.

3.2 Jsem-li účastníkem řízení, bude moje tvrzení považováno za důkaz?

Účastník řízení nemůže svědčit, ale může být vyslechnut po složení přísahy. V případě křivé výpovědi nese účastník řízení trestní odpovědnost.

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 05/11/2015